այլ Թարգմանիչք այսպիսիք ո՛չ, և ոչ երևին այսօր սրբազան հետք նորա։ Նու յամենայնի յայտնիկ ունէին սոքա առանձինն քաջութիւնս, ունէին և միաբան աննախանձ նահատակութի, դժուարին և 'ի սուրբս անգամ։

Իցեն ապա 'ի մասին ինչ բարեացս հաւասարեալ սոցա կամ թէ առաւելեալ՝ այլոց ոմանց 'ի հինս և 'ի նորս, 'ի քաղաքագէտս և հայրենասէրս, յիմաստունս և 'ի սուրբս. այլ միահամուռ լրութեամբ այսքանեօք որ 'ի սոսա փայլենն բարեմասնութեամբք՝ ախոյեանս դիմակալս սոցա յարուցանել, կարծեմ նմա միայն է կարելի, որ Ճանաչէն և զտուրս շնորհաց իւրոց և զջանս ընդունողացն և զպակաս ջանացողացն։ Որով և ինձ 'ի սպառել բանիցս որ առ բարձրութի ձեր նկրտէր, ո՛վ վեհք 'ի հանդիսարանս Հայոց, իմաստունք և սուրբ Թարգմանիչք, զայս միայն լիցի վասն ձեր գոչել ընդ Առաքելոյ, եթէ " Ո մի 'ի նոցանէ ոչ արժէ աշխարհս համօրէն ,,։

Հ. Ղ. Մ

Ա.

Մէկ մի կայ որ հազար արժէ,
Հազար կայ որ մէկ մի չարժէ,
Ու այն մէկն որ հազար արժէ,
Մօտ յանգէտըն փող մի չարժէ։

Բ.

Յանհաւատ մարդոյ 'ի զատ կաց ու հեռի,
Թէ քեզ հայր է կամ եղբայր և կամ որդի.
Հետ վերջին մի տալ ու առնուլ զինչ հետ ուռի,
Թէ չէ՝ 'ի ձեռնըդ բռնուի, և քեզ մեծ կսկիծ լինի։

ՈՍԿԻՓՈՐԻԿ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Հացածառ կամ Հացապտուղ[1]։

ԲՈՒՍՈՑ մէջ խիստ օգտակար ու գեղեցիկ ծառերէն մէկն ալ ասիկայ է. ու կը գտնուի Ասիոյ հարաւային կողմերը, և մանաւանդ Ովկիանիայի կղզիներուն մէջ. տեղացիք աս ծառը կը հոգան կը մեծցընեն, ու պտուղը հացի տեղ կ'ուտեն։

Ծառին բարձրութիւնը միջակ է, տեսքը աղուոր, գլուխը կլոր, ճիւղերը կարճ ու դէպ 'ի վար ծռած, տերևները սիրուն կանանչ ու ճղքրտած։ Ճիւղերուն վերի ծայրերը հինգ վեց տերևէ ձևացած փունջ մը կայ, անոր մէջ կը բացուի ծաղիկը։

Պտուղը կլոր ու քիչ մը հաւկըթաձև է՝ տղու գլխու չափ. կեղևը հաստ, խորտուբորտ ու կանանչ, և հասունցած ատենը կը դեղնի. միջուկը առաջ ճերմակ կ'ըլլայ, ետքը կը դեղնի, և ասիկայ է որ հացի տեղ կ'ուտուի։

Հինգ վեց տեսակէն աւելի է հացածառը. և ասոնք իրենց ձևովը ու մեծութեամբը իրարմէ քիչ շատ կը տարբերին, բայց ամէնն ալ տաք երկիրներու մէջ միայն առաջ կուգան։ Մէկ տեսակը կայ որ պտուղները խիստ խոշոր են, այնպէս որ մէկ հատը մէկ մարդ հազիւ կրնայ վերցընել։

Մալապարի ծովեզերքը մէկ տեսակը կայ որ կեղևէն թել մը կ'ելլէ, և տեղացիք անկէ բարակ կտաւ կը գործեն. փայտը տուն և նաւակ շինելու կը գործածեն, բունէն ալ խէժ մը կ'ելլէ որ այլ և այլ բաներու կը գործածուի։

Ընդհանրապէս հացածառին պտուղը քիչ մը կանկառի ու շագանա-

1 Լտ. յունական բառով Artocarpus, որ հացապտուղ կը նշանակէ։